

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

อุษณี บรรจงกิจ

สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการขาดแรงจูงใจทางวิชาการกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 จำนวน 800 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม LISREL 8.50 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองและวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุ

ผลการวิจัยหลักปรากฏว่า

1. การขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านความเชื่อในความพยายาม ด้านการเห็นคุณค่าของงาน ด้านความเชื่อในความสามารถ และด้านลักษณะของงาน
2. โมเดลองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 239.90 ที่องศาอิสระเท่ากับ 238 ค่า p เท่ากับ .45 ค่า GFI เท่ากับ 0.98 ค่า AGFI เท่ากับ 0.96 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า SRMR เท่ากับ 0.02 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00
3. โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิง ไม่มีความแปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล

คำสำคัญ: การขาดแรงจูงใจทางวิชาการ/ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน/ การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุ

A Confirmatory Factor Analysis of Academic Amotivation of High School Students

Usanee Banchongkit

Burapha University Language Institute, Thailand

Abstract

The objectives of this research were to conduct a confirmatory factor analysis of academic amotivation of high school students to validate the accord of the academic amotivation model with empirical data, as well as to test the consistency of the model of high school students between different sexes. The samples consisted of 800 students in the high schools under the jurisdiction of Office of the Basic Education Commission, Educational Inspection Region 5. The research instrument was Academic Amotivation Inventory (AAI). SPSS was used to analyze descriptive statistics; LISREL 8.50 was used to analyze the second - order confirmatory factor analysis and a multiple sample analysis.

The major findings were as follows:

- 1. Academic amotivation of high school students consisted of four factors; effort beliefs, value on task, ability beliefs, and task characteristics.*
- 2. The model of academic amotivation of the high school students was in accordance with the empirical data. Chi-square goodness of fit test value was 239.90 with 238 degrees of freedom, $p = .45$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $CFI = 1.00$, $SRMR = 0.02$, and $RMSEA = 0.00$.*
- 3. The model of academic amotivation of the high school students between different sexes did not vary.*

Keywords: academic amotivation, confirmatory factor analysis, multiple sample analysis

ความนำ

ในการเรียนการสอนปัญหาสำคัญที่จะพบก็คือ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน โดยเฉพาะผู้เรียนในกลุ่มวัยรุ่น (ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม, 2544) ซึ่งอาจเกิดจากความเบื่อหน่ายและการขาดแรงจูงใจจากกิจกรรมทางวิชาการของนักเรียน จากการศึกษาของ Green-Demers, and Pelletier (2003) พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากขาดความปรารถนาที่จะปฏิบัติงานทางด้านวิชาการให้สำเร็จลุล่วงตามความต้องการ เนื่องจากในช่วงวัยรุ่นการเรียนรู้เริ่มยากและต้องใช้ความสามารถมากขึ้น นักเรียนหลายคนไม่สามารถปรับตัวได้ จึงเกิดปัญหาการเรียนตามมา นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นระยะที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมเกิดขึ้นได้บ่อย และอาจทำให้ความบกพร่องทางการเรียนที่มีอยู่กลายเป็นปัญหารุนแรงได้ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2543) การช่วยเหลือวัยรุ่นให้เรียนดีจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้ขั้นที่สูงขึ้น หน้าที่ของครูผู้สอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากการสอนคือการกำหนดแนวทางในการจูงใจผู้เรียนโดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนที่ขาดความสนใจในการเรียน ผู้สอนจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและเทคนิคต่างๆ ในการจูงใจผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น (ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม, 2544)

ทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) ของ Deci and Ryan (1985) พบว่า พฤติกรรมสามารถเกิดขึ้นได้ผ่านแรงจูงใจภายใน แรงจูงใจภายนอก และการขาดแรงจูงใจ (Amotivation) ซึ่งแรงจูงใจทั้งสามแบบนี้มีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกำหนดตนเองที่เกิดมาจากความต่อเนื่องของแรงจูงใจ โดยการขาดแรงจูงใจนั้นประกอบไปด้วยสภาวะที่มีแรงจูงใจเกิดขึ้นน้อยมาก ซึ่งรูปแบบของการกำหนดตนเองต่ำจากแรงจูงใจภายนอกมีความเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ทางลบ เช่น การเกิดภาวะซึมเศร้า ความหลงตัวเอง และอาการทางกายที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่างๆ

จากทฤษฎีการประเมินการรู้คิด (Cognitive Evaluation Theory) ของ Deci and Ryan (1985) พบว่า สภาพแวดล้อมที่ไม่อำนวยให้เกิดการกำหนดตนเองและความสามารถในการแสดงพฤติกรรม บุคคลนั้นจะเกิดการขาดแรงจูงใจ ไม่เอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย สิ้นหวัง ซึมเศร้า และดูถูกตนเองในที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าตนเองไม่มีความสามารถจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามที่ตนเองปรารถนา โดยทั่วไปพบว่าบุคคลจะยอมรับผลทางลบ เมื่อเกิดความล้มเหลวเรื่องนั้นๆ หรือบุคคลเชื่อว่าผลลัพธ์ที่ได้นั้นมีความไม่แน่นอน

การขาดแรงจูงใจ เป็นลักษณะของพฤติกรรมที่มีการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่รู้เหตุผลว่าเหตุใดจึงไม่สามารถปฏิบัติงานหรือภารกิจให้สำเร็จได้ การขาดแรงจูงใจสามารถนิยามได้จากสภาวะที่บุคคลไม่สามารถรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่ปฏิบัติกับผลของพฤติกรรมที่ตามมา (Deci & Ryan, 1985) ในทางวิชาการการขาดแรงจูงใจมีความเกี่ยวข้องกับความเบื่อหน่ายและความไม่ใส่ใจในชั้นเรียน (Vallerand et al., 1993) ขาดการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน การรับรู้ได้ถึงความรู้สึกเครียดที่เพิ่มขึ้นในโรงเรียนและขณะเรียนหนังสือ (Baker, 2004) และที่ร้ายแรงที่สุดคือความคิดที่จะหยุดเรียนกลางคันในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (Vallerand, Fortier, & Guay, 1997) การศึกษาของ Legault et al. (2006) พบว่าการขาดแรงจูงใจเป็นสภาวะที่บุคคลเกิดแรงจูงใจต่ำที่สุด การขาดแรงจูงใจทำให้เกิดการละทิ้งความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นการแสดงถึงสภาวะที่เกิดความรู้สึกท้อแท้และสิ้นหวัง การขาดแรงจูงใจนี้เป็นตัวแทนของระดับที่ต่ำที่สุดจากการลดลงอย่างต่อเนื่องของแรงจูงใจที่ไม่มีการกำหนดตนเอง

Legault et al (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-order Confirmatory Factor Analysis: Second-order CFA) ของการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนประเทศแคนาดาขณะที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน พบว่าประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความสามารถ (Ability Beliefs) การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความพยายาม (Effort Beliefs) การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านการเห็นคุณค่าของงาน (Value on Task) และการขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านลักษณะของงาน (Task Characteristics) จากนั้นทำการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการข้ามกลุ่มระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง ปรากฏว่ารูปแบบของโมเดลระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิงนั้น ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 ของประเทศไทย มีองค์ประกอบ การขาดแรงจูงใจทางวิชาการเป็นอย่างไร และระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ อาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการนำผลจากการศึกษาไปใช้สนับสนุน ช่วยเหลือให้คำปรึกษานักเรียน ที่มีแนวโน้มขาดแรงจูงใจทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง

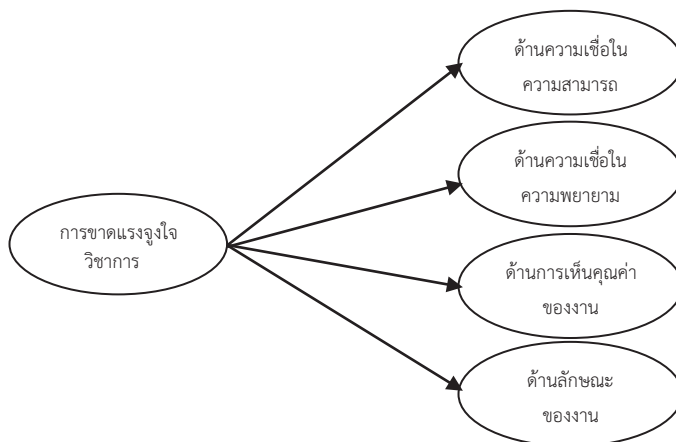
กรอบแนวคิดการวิจัย

จากทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) และทฤษฎีการประเมินการรู้คิด (Cognitive Evaluation Theory) ของ Deci and Ryan (1985) อธิบายไว้ว่า การขาดแรงจูงใจเป็นสภาวะที่มีการขาดของแรงจูงใจมากที่สุด การขาดแรงจูงใจเป็นการทำลายรูปแบบการกำกับพฤติกรรมของตนเอง ทำให้เกิดการละทิ้งความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นการแสดงถึงสภาวะที่เกิดความรู้สึกท้อแท้และสิ้นหวัง ซึ่งการขาดแรงจูงใจนี้เป็นตัวแทนของระดับที่ต่ำที่สุดจากการลดลงอย่างต่อเนื่องของแรงจูงใจจากที่ไม่มีการกำหนดตนเอง (Non-Self-Determination) จากแนวคิดและงานวิจัยของ Legault et al. (2006) ที่ได้ทดสอบโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเทศแคนาดา ระบุว่า การขาดแรงจูงใจทางวิชาการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความเชื่อในความสามารถ (Ability Beliefs) ด้านความเชื่อในความพยายาม (Effort Beliefs) ด้านการเห็นคุณค่าของงาน (Value on Task) และด้านลักษณะของงาน (Task Characteristics) และเมื่อวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพบ เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการข้ามกลุ่มระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ปรากฏว่า องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการข้ามกลุ่มระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การวัดการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียน มีความตรงข้ามกลุ่มระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง ผู้วิจัยจึงนำเครื่องมือของ Legault et al. (2006) มาปรับปรุง

เพิ่มเติมข้อคำถาม เพื่อศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 ว่ามีองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการเหมือนกับงานวิจัยของ Legault et al. (2006) หรือไม่ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากนั้นใช้เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุ เพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบโมเดล การขาดแรงจูงใจทางวิชาการมีความแปรเปลี่ยนข้ามกลุ่มระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิงหรือไม่ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความเชื่อในความสามารถ ด้านความเชื่อในความพยายาม ด้านการเห็นคุณค่าของงาน และด้านลักษณะของงาน
2. การตรวจสอบรูปแบบโมเดลองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความแปรเปลี่ยนข้ามกลุ่มระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิง

โมเดลสมมติฐานองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลสมมติฐานองค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การขาดแรงจูงใจทางวิชาการ (Academic Amotivation) หมายถึง การขาดความต้องการความสำเร็จด้านวิชาการ โดยขาดความเชื่อในความสามารถของตนเองที่จะทำงานสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้ได้ รับรู้ว่าความสำเร็จด้านวิชาการไม่ได้เกิดจากความสามารถและความพยายามของตนเอง ไม่ให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมาย และเกิดความเบื่อหน่ายเมื่อต้องปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมทางวิชาการที่ไม่น่าสนใจ สามารถวัดได้จากแบบวัดการขาดแรงจูงใจทางวิชาการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ Legault et al. (2006) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความเชื่อในความสามารถ (Ability Beliefs) หมายถึง การที่นักเรียนเชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถได้แก่ ความเชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถในการปรับวิธีการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมทางวิชาการที่ได้รับมอบหมาย ให้ประสบความสำเร็จ ประเมินความสามารถด้านวิชาการของตนเองว่าอยู่ในระดับต่ำ คิดว่างานด้านวิชาการเป็นเรื่องยาก

ทำให้เกิดการแยกตัวออกจากการเรียนและโรงเรียน ไม่มีความผูกพันกับการเรียน และโรงเรียน คิดจะลาออกจากโรงเรียน

2. ด้านความเชื่อในความพยายาม (Effort Beliefs) หมายถึง การที่นักเรียนขาดความต้องการที่จะพยายาม ขาดพลัง หรือความพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ รับรู้ว่าคุณเองไม่สามารถจะสร้างพลัง หรือขาดความอดทนที่จะทำงานด้านวิชาการให้สำเร็จ ขาดกำลังใจที่จะทำงานวิชาการให้สำเร็จ ไม่รู้ว่าความต้องการที่ได้จากการเรียนคืออะไร ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ เกิดการแยกตัวออกจากงานวิชาการ

3. ด้านการเห็นคุณค่าของงาน (Value of Task) หมายถึง การที่นักเรียนไม่ให้ความสำคัญ ไม่ให้คุณค่าแก่การเรียน และกิจกรรมทางวิชาการ คิดว่ากิจกรรมทางวิชาการไม่ใช่สิ่งสำคัญของชีวิต การเรียนไม่มีความหมายต่อชีวิต มองไม่เห็นคุณประโยชน์ของการเรียน ไม่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมทางวิชาการ ทำให้ไม่สนใจ ไม่ตั้งใจเรียน เกิดความกดดันเมื่อต้องทำกิจกรรมทางวิชาการ เป็นเหตุให้หลีกเลี่ยงงาน

4. ด้านลักษณะของงาน (Task Characteristics) หมายถึง งานทางวิชาการที่ได้รับ หรือกิจกรรมที่ได้รับเป็นงานที่ไม่น่าสนใจ น่าเบื่อหน่าย ซ้ำซากจำเจ มีกฎเกณฑ์มากมาย เป็นงานที่ยากหรือง่ายเกินไป ไม่เหมาะสมกับวัย ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาที่เรียน จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากทำงานทั้งงาน และหนีเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 ที่ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จากประชากร 2 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี และระยอง จำนวน 800 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งพัฒนามาจากแบบสำรวจการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนของ Legault et al. (2006) มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ แบ่งองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อในความสามารถ (Ability Beliefs) ด้านความเชื่อในความพยายาม (Effort Beliefs) ด้านการเห็นคุณค่าของงาน (Value on Task) และด้านลักษณะของงาน (Task Characteristics) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสำรวจใช้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำมาหาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจทั้งฉบับเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้รับแบบสำรวจคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 800 ฉบับ เป็นแบบสำรวจที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 800 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา ด้วยโปรแกรม SPSS

การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยโปรแกรม LISREL 8.50 โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second-order Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 800 คน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุ (Multiple Sample or Multi-Group Analysis) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 4 องค์ประกอบ 32 ตัวแปรสังเกตได้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าเป็นบวกอยู่ระหว่าง .37 ถึง .76 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 32 ตัวแปรนั้นเป็นตัวแปรที่สำคัญของการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดเรียงองค์ประกอบตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบได้ดังนี้ คือ การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความพยายาม การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านการเห็นคุณค่าของงาน การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความสามารถ และการขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านลักษณะของงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00, .88, .73 และ .72 ตามลำดับ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบรวมการขาดแรงจูงใจทางวิชาการคิดเป็นร้อยละ 100, 77, 54 และ 52 ตามลำดับ นั่นคือ องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความพยายามมีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการอธิบายการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขณะที่องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านลักษณะของงานมีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ปรากฏว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 239.90 ท้องศาอิสระ (df) 238 มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .45 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.98, 0.96 และ 1.00 ตามลำดับ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.02 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 สรุปได้ว่า องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี และประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน 32 ตัวแปรสังเกตได้ ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

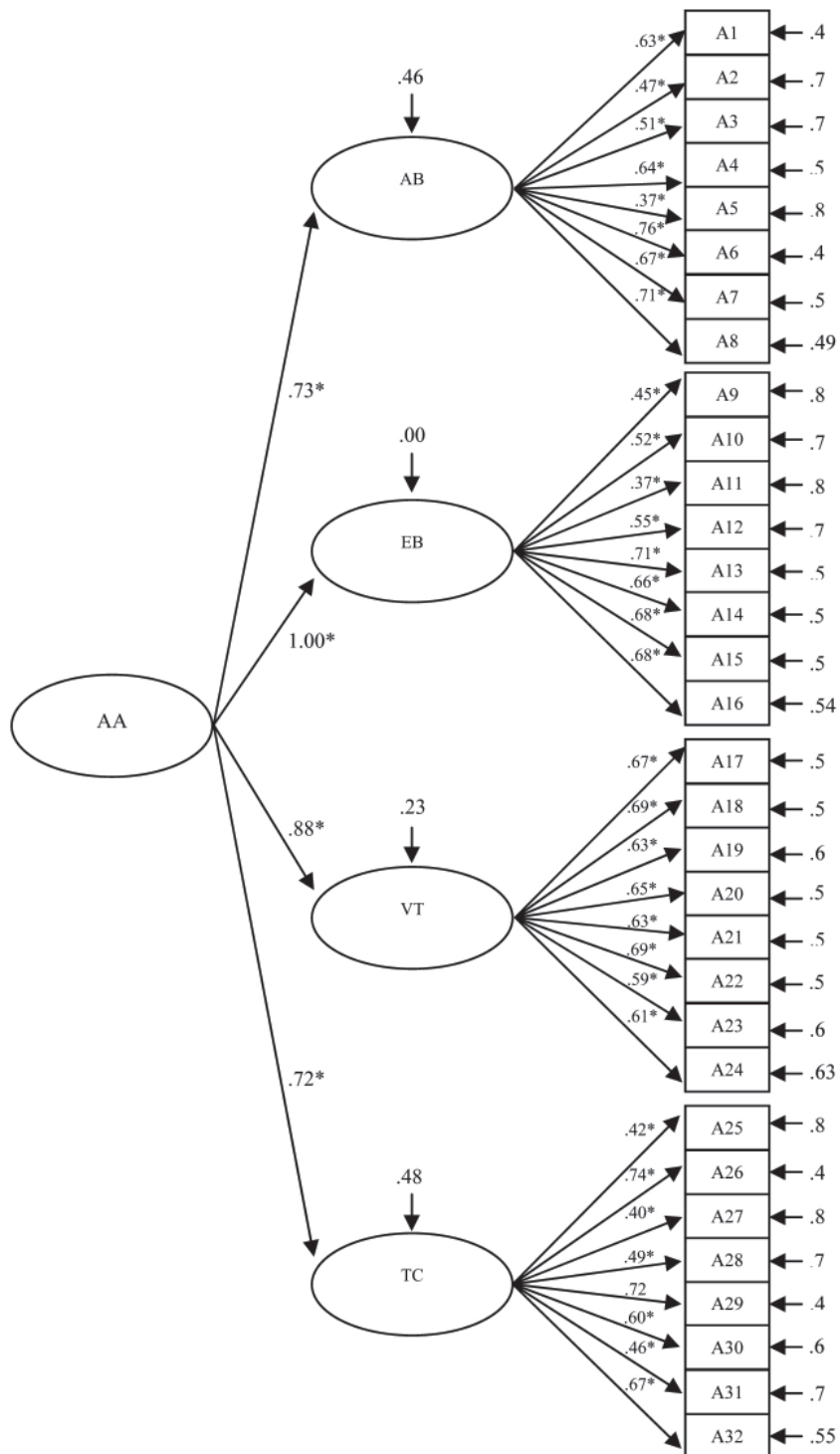
ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R^2	สปส. คะแนน องค์ประกอบ
ด้านความเชื่อในความสามารถ (AB)			
A1 ฉันไม่สามารถปรับรูปแบบการเรียนรู้ของตนเองให้เข้ากับ เนื้อหาที่ครูสอน	.63*	.40	.30
A2 ฉันไม่สามารถคิดวิธีการทำงาน หรือการบ้านนอกเหนือจากที่ครูสอน	.47*	.22	- .01
A3 ฉันมีความรู้ดีกว่าคนอื่นขณะทำงาน หรือกิจกรรมในชั้นเรียน	.51*	.27	.00
A4 ฉันไม่เคยทำงาน หรือกิจกรรมใดในโรงเรียนได้ดี	.64*	.41	.17
A5 ฉันไม่อยากทำงาน หรือกิจกรรมทางวิชาการที่ยากเกินความสามารถ	.37*	.14	.02
A6 ฉันไม่มีความสามารถเพียงพอในการทำงานหรือการบ้านมาส่งครู	.76*	.58	.38
A7 ฉันไม่มีความสามารถในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน	.67*	.45	.24
A8 เมื่อได้รับงาน หรือกิจกรรมทางวิชาการที่ยากเกินความสามารถ ฉันอยากลาออกจากโรงเรียน	.71*	.51	.45
ด้านความเชื่อในความพยายาม (EB)			
A9 ฉันรู้สึกเกียจคร้านในการเรียน	.45*	.20	.03
A10 ฉันไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าชั้นเรียน	.52*	.27	.06
A11 ฉันไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมภายหลังการเรียนการสอน	.37*	.14	.03
A12 ฉันเชื่อว่าตนเองไม่มีความพยายามเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จในการเรียน	.55*	.30	- .01
A13 ฉันไม่มีพลังในการทำงาน หรือกิจกรรมทางวิชาการให้สำเร็จ	.71*	.50	.2
A14 ฉันไม่มีความพยายามในการทำงานหรือการบ้านมาส่งครู	.66*	.44	.02
A15 ฉันไม่มีความอดทนพอที่จะทำงาน หรือการบ้านให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด	.68*	.46	.18
A16 ฉันไม่อยากเข้าร่วมทำงาน หรือกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน	.68*	.46	.26
ด้านการเห็นคุณค่าของงาน (VT)			
A17 ไม่มีเหตุผลเพียงพอที่ฉันต้องเรียน	.67*	.45	.07
A18 การเรียนไม่มีคุณค่าสำหรับฉัน	.69*	.48	.18
A19 การทำงาน หรือกิจกรรมทางวิชาการไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับฉัน	.63*	.40	.14
A20 ฉันไม่สนใจทำการบ้านที่ครูมอบหมาย	.65*	.42	.07
A21 ฉันไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	.63*	.40	.05
A22 ฉันไม่ตั้งใจเรียน ถ้าเนื้อหาบทเรียนที่ครูสอนไม่ตรงกับความสนใจ	.69*	.48	.41
A23 ฉันไม่ทำงาน หรือกิจกรรมในโรงเรียนที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง	.59*	.36	.02
A24 ฉันไม่ทำงาน หรือกิจกรรมที่ไม่มีผลต่อคะแนน	.61*	.37	.21

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R^2	สปส. คะแนน องค์ประกอบ
ด้านลักษณะของงาน (TC)			
A25 ฉันไม่ชอบเรียนในเรื่องที่ไม่สนใจ	.42*	.18	.16
A26 การเรียนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับฉัน	.74*	.55	.49
A27 ฉันไม่ชอบทำการบ้านที่หาคำตอบได้ยาก	.40*	.16	.02
A28 ฉันได้รับความกดดันจากการเรียน หรือการทำ กิจกรรมที่มีกฎเกณฑ์ใน โรงเรียน	.49*	.24	.08
A29 งาน หรือกิจกรรมที่ได้รับส่วนใหญ่ยากเกินความสามารถของตนเอง	.72*	.52	.44
A30 ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายงานที่ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง	.60*	.36	.15
A31 ฉันไม่ชอบทำงาน หรือกิจกรรมที่ไม่น่าสนใจ	.46*	.21	-.10
A32 ฉันอยากหนีเรียน เมื่อต้องทำงานหรือกิจกรรมที่น่าเบื่อหน่าย	.67*	.45	.33
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง			
การขาดแรงจูงใจทางวิชาการ			
ด้านความเชื่อในความสามารถ	.73*	.54	
ด้านความเชื่อในความพยายาม	1.00*	1.00	
ด้านการเห็นคุณค่าของงาน	.88*	.77	
ด้านลักษณะของงาน	.72*	.52	
$\chi^2 = 239.90$	df = 238	p = .45	GFI = 0.98
CFI = 1.00	SRMR = 0.02	RMSEA = 0.00	AGFI = 0.96

หมายเหตุ. * $p < .05$

ภาพที่ 1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง ปรากฏว่า ค่าไค-สแควร์รวม (χ^2_{overall}) เท่ากับ 575.35 ที่องศาอิสระ (df) 572 มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .45 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ฟังก์ชันความแตกต่างของประชากร (F0) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.96, 0.00 และ 1.00 ตามลำดับ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.04 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 แสดงว่าโมเดลกรอบแนวคิดองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิงดี หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความแปรเปลี่ยนเมื่อนำไปศึกษาวิเคราะห์ในกลุ่มเพศที่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง

	ตัวแปร	กลุ่มเพศ			
		ชาย		หญิง	
		b	R ²	b	R ²
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง					
การขาดแรงจูงใจทางวิชาการ					
	ด้านความเชื่อในความสามารถ	.56*	.74	.58*	.74
	ด้านความเชื่อในความพยายาม	.68*	.92	.70*	.92
	ด้านการเห็นคุณค่าของงาน	.66*	.74	.64*	.74
	ด้านลักษณะของงาน	.37*	.49	.43*	.55
$\chi^2_{\text{overall}} = 575.35$	df = 572	p = .45	GFI = 0.96	F0 =0 .00	
CFI = 1.00	SRMR = 0.04	RMSEA = 0.00			

หมายเหตุ. * $p < .05$ b = ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ, R² = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัย ปรากฏว่า องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 4 องค์ประกอบ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 32 ตัวแปร องค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบได้แก่ ด้านความเชื่อในความพยายาม ด้านการเห็นคุณค่าของงาน ด้านความเชื่อในความสามารถ และด้านลักษณะของงานแต่ละองค์ประกอบสอดคล้องกับแนวคิด ผลงานวิจัยของนักจิตวิทยา และนักการศึกษา ดังต่อไปนี้

การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความพยายาม ผลจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการขาดความเชื่อในการสร้างความพยายามของนักเรียนนั้นส่งผลต่อการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ ได้แก่ งานวิจัยของ Pelletier et al. (1999) ที่กล่าวไว้ว่า ความเชื่อในความพยายามแสดงให้เห็นถึงความปรารถนาและความสามารถในการสร้างพลังหรือความพยายามผ่านการแสดงออกของพฤติกรรม นักเรียนอาจมีการรับรู้ถึงความต้องการที่จะทำให้ความประสงค์ทางวิชาการนั้นให้สำเร็จ พวกเขาอาจจะมีการประเมินทางบวกถึงความสามารถที่พวกเขาทำได้ อย่างไรก็ตามพวกเขาอาจจะมีความรู้สึกถึงการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ ซึ่งในความเป็นจริงพวกเขาไม่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการคิดริเริ่มหรือสามารถที่จะรักษาไว้ซึ่งความพยายามที่เป็นความต้องการในการปฏิบัติงานทางวิชาการ และในการศึกษาถึงแรงจูงใจในโรงเรียน Skinner et al. (1990) ได้แสดงให้เห็นว่าความเชื่อในความสามารถและความพยายามของคนใดคนหนึ่งนั้นจะเกิดขึ้นก่อนผลการเรียนในโรงเรียนที่ได้รับ โดยเฉพาะเด็กจะมีความเชื่อว่าพวกเขาสามารถรวบรวมความต้องการ และความพยายามเพื่อแสดงออกผ่านการกระทำได้นอกจากนี้ Eccles et al. (1993) และ Patrick et al. (1993) ได้บันทึกไว้ว่าการที่นักเรียนแยกตัวออกจากงานทางวิชาการเป็นผลมาจากการขาดความสามารถ หรือขาดความปรารถนาที่จะแสดงออกถึงความพยายามนั่นเอง

การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านการเห็นคุณค่าของงาน ผลจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการไม่เห็นคุณค่า หรือการไม่ให้ความสำคัญกับงานทางวิชาการของนักเรียนนั้นส่งผลต่อการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ ได้แก่ งานวิจัยของ Landy and Becker (1987) ที่กล่าวไว้ว่า การขาดแรงจูงใจทางวิชาการสามารถค้นพบได้จากการให้คุณค่าเฉพาะบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ เป็นการพิจารณาการให้คุณค่าของงานที่ทำนายจากพฤติกรรม นอกจากนั้น Ryan (1995) ได้บันทึกไว้ว่าแรงจูงใจจะถูกยับยั้งจากการไม่ให้คุณค่าของการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งงานวิจัยของ Ryan and Deci (1999, 2000) ได้กล่าวไว้ว่า การไม่ให้คุณค่าของงานเป็นส่วนหนึ่งของการให้คำนิยามของการขาดแรงจูงใจ นั่นคือนักเรียนมักจะคิดว่างานไม่ใช่ส่วนประกอบทั้งหมดของชีวิต หรือผลสัมฤทธิ์ที่ได้นั้นไม่ใช่สิ่งสำคัญ การขาดแรงจูงใจทางวิชาการก็มักจะเกิดขึ้นตามมา และเมื่อขณะที่มีการให้คุณค่าของงานจะทำให้การปฏิบัติงานนั้นสำเร็จออกมาจากความสนใจ และจากความตั้งใจ แต่ถ้าไม่มีการยอมรับจากภายในในการทำกิจกรรม นักเรียนจะไม่สามารถแสดงออกทางพฤติกรรมของตนเองได้ ดังนั้นกิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่าไม่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องยากที่นักเรียนจะปฏิบัติกิจกรรมนั้น การขาดแรงจูงใจทางวิชาการอาจจะเป็นไปในลักษณะของกิจกรรมภายในโรงเรียนที่นักเรียนไม่ชอบปฏิบัติหรือไม่ให้คุณค่ากับกิจกรรมนั้น กิจกรรมที่นักเรียนไม่ให้คุณค่าอาจจะเป็นตัวนำไปสู่ความเครียด เกิดการขาดแรงจูงใจทางวิชาการในที่สุด จากงานวิจัยของ Murdock (1999) ได้กล่าวถึงการขาดแรงจูงใจทางวิชาการว่านักเรียนชอบที่จะอธิบายถึงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่นำไปสู่ข้อมูลข่าวสารทางลบเกี่ยวกับการให้คุณค่าในโรงเรียน มากกว่าการพัฒนาในด้านปัญหาของแรงจูงใจ ดังนั้นนักวิจัยหลายท่านไม่ว่าจะเป็น Bigelow and Zhou (2001) ; Eccles et al. (1983) ; Pintrich and De Groot (1990); Wigfield and Eccles (1992, 1994) จึงได้เพิ่มความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถหรือประสิทธิภาพของความต้องการที่จะให้คุณค่าของงานซึ่งเป็นการทดสอบความเข้าใจด้านพฤติกรรมทางวิชาการเข้าไป เพื่อทำความเข้าใจกับการขาดแรงจูงใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความสามารถ ผลจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการขาดความเชื่อในความสามารถแห่งตนของนักเรียนนั้นส่งผลต่อการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ ได้แก่ งานวิจัยของ Bandura (1982) เกี่ยวกับเรื่องของความคาดหวังในความสามารถแห่งตน งานวิจัยของ Skinner

และทฤษฎีของ Connell ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลจะมีการตั้งความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง มีการกำหนดขอบเขตเป้าหมายที่ดีในการประยุกต์ใช้วิธีที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง งานวิจัยของ Badura (1991) พบว่าเมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนสูงก็จะมีความทะเยอทะยาน และมีความรู้สึกท้าทายในการปฏิบัติงาน Patrick et al. (1993) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อเกิดความไม่มั่นใจในการรับรู้ความสามารถแห่งตนสิ่งที่จะเกิดตามมานั้นก็คือการรับรู้ถึงความล้มเหลวของผลที่ตามมา กล่าวคือถ้ามีโอกาสได้พูดคุยกับนักเรียนโดยเฉพาะคนที่แยกตัวออกจากโรงเรียนมากที่สุดจะพบว่านักเรียนคนนั้นมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถทางวิชาการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และจากงานวิจัยของ Wigfield (1988) พบว่านักเรียนที่มีความรู้สีกว่างานทางด้านวิชาการเป็นเรื่องยาก พวกเขามักจะมีศักยภาพในการรับรู้ที่ต่ำ งานวิจัยของ Battin-Pearson et al (2000) ที่กล่าวไว้ว่า ถ้าพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการต่ำจะเป็นการทำนายในเรื่องการออกกลางคันของนักเรียน ดังนั้นจึงพบว่าการมีความเชื่อในศักยภาพด้านความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่งของตนเองต่ำ จะมีส่วนในการส่งผลให้เกิดความไม่ผูกพันกับงานหรือกิจกรรมทางวิชาการ นั่นก็แสดงว่าความเชื่อในความสามารถแห่งตนเป็นตัวแทนในการประเมินตนเองของนักเรียนจากความสามารถในการปฏิบัติงานทางวิชาการตามความต้องการให้สำเร็จลุล่วงนั่นเอง

การขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านลักษณะของงาน ผลจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าลักษณะของงานทางวิชาการที่นักเรียนได้รับนั้นส่งผลต่อการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ ได้แก่ งานวิจัยของ Ainley, Hidi and Berndoff (2002); Deci (1992) พบว่าองค์ประกอบนี้เป็นการอธิบายถึงรูปแบบเฉพาะของงานทางวิชาการที่นำไปสู่การขาดแรงจูงใจทางวิชาการ บุคคลจะมีประสบการณ์บางรูปแบบจากความพึงพอใจหรือจากความสนใจ ซึ่งนำไปสู่การเกิดพฤติกรรม คุณภาพของประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถ และไม่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน นักเรียนจะไม่ชอบเมื่อต้องปฏิบัติงานนั้น และเมื่องานที่ได้รับไม่มีความน่าสนใจหรือไม่มีคุณภาพพอที่จะกระตุ้นความสนใจ น่าเบื่อหน่าย ซ้ำซากจำเจ ต้องอยู่ในกฎระเบียบ ปฏิบัติได้ยากลำบากหรือไม่เกี่ยวข้องกับความสนใจ ก็จะทำให้เกิดการขาดแรงจูงใจทางวิชาการขึ้นอย่างแน่นอน กิจกรรมเหล่านั้นก็อาจจะถูกละเลยหรือมองข้ามไป ดังนั้นภาระหน้าที่ทางวิชาการที่ไม่น่าสนใจอาจจะเป็นตัวชักนำให้เกิดความไม่ผูกพันทางวิชาการได้

2. การขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 4 องค์ประกอบ สอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Legault et al. (2006) ที่พบว่าองค์ประกอบของการขาดแรงจูงใจทางวิชาการนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 ด้านได้แก่ องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ ด้านความเชื่อในความพยายาม องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านการเห็นคุณค่าของงาน องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านความเชื่อในความสามารถ และองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการด้านลักษณะของงาน แต่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการมีความแตกต่างกัน คือ จากงานวิจัยของ Legault et al. (2006) พบว่าการขาดแรงจูงใจทางวิชาการนั้นประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ เรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบดังนี้คือ ด้านความเชื่อในความพยายาม ด้านการเห็นคุณค่าของงาน ด้านลักษณะของงาน และด้านความเชื่อในความสามารถ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ค้นพบว่าการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น การขาดแรงจูงใจทางวิชาการประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบได้ดังนี้คือ ด้านความเชื่อในความพยายาม ด้านการเห็นคุณค่าของงาน ด้านความเชื่อในความสามารถ และด้านลักษณะของงาน นั่นก็อาจเนื่องมาจากบริบททางสังคม สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน แต่เมื่อ

มองในภาพรวมของผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าโมเดลการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี และตัวแปรทั้ง 32 ตัวแปรเป็นตัวแปรที่สำคัญของการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ผลการวิจัยปรากฏว่า การตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิง ไม่มีความแปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งเพศชาย และเพศหญิงนั้น มีรูปแบบโมเดลการขาดแรงจูงใจทางวิชาการที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีจำนวนองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านในโมเดลเท่ากัน และรูปแบบโมเดลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Legault et al. (2006) ที่ศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิง ในเขตเมืองออตตาวา ประเทศแคนาดา กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 349 คน พบว่า ไม่มีความแปรเปลี่ยนรูปแบบของโมเดลองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อศึกษาข้ามกลุ่มระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความเชื่อในความพยายาม ด้านการเห็นคุณค่าของงาน ด้านความเชื่อในความสามารถ และด้านลักษณะของงาน ดังนั้นครูที่ปรึกษาครูแนะแนว ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มแรงจูงใจของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน เช่น การจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถที่ต่างกัน การทำงานร่วมกันอาจช่วยส่งผลให้กิจกรรมนั้นสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เป็นการเพิ่มแรงจูงใจของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมหรืองานทางวิชาการต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย

2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การขาดความเชื่อในความพยายาม เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการขาดแรงจูงใจทางวิชาการมากที่สุด ดังนั้นครู ผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเชื่อว่าตนเองมีความพยายามที่จะเรียน สร้างสรรค์ผลงาน และปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการได้สำเร็จ และควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพยายามโดยการมอบหมายงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน ตามความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้นักเรียนจะได้มีแรงจูงใจและรู้สึกรักงานทางวิชาการที่ตนเองได้รับมอบหมายนั้นไม่ยากเกินความพยายามและความสามารถของตนเอง

การทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการกับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบว่ามีองค์ประกอบการขาดแรงจูงใจทางวิชาการแตกต่างกันหรือไม่
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนว่า มีปัจจัยอื่นใดบ้างที่เป็นสาเหตุให้นักเรียนเกิดการขาดแรงจูงใจทางวิชาการ เพื่อหาแนวทางป้องกัน ช่วยเหลือ หรือ ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีแนวโน้มขาดแรงจูงใจทางวิชาการในโอกาสต่อไป
3. ควรสร้างแบบวัดที่มีข้อความวัดการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียนในแต่ละกลุ่มประชากรที่เป็นมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดระดับการขาดแรงจูงใจทางวิชาการของนักเรียน ว่านักเรียนมีแนวโน้มขาดแรงจูงใจทางวิชาการหรือไม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการหาแนวทางในการช่วยเหลือ หรือ ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีแนวโน้มขาดแรงจูงใจทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- ชาติชาย พัทธกษณาคม. (2544). *จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาปรีชาญาณและจริยศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Ainley, M., Hidi, S., & Berndoff, D. (2002). Interest, learning, and the psychological processes that mediate their relationship. *Journal of Educational Psychology*, 94, 545–561.
- Baker, S. R. (2004). Intrinsic, extrinsic, and amotivational orientations: Their role in university adjustment, stress, well-being, and subsequent academic performance. *Current Psychology: Developmental, Learning, Personality, Social*, 23, 189–202.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 37, 122–147.
- Bandura, A. (1991). Social cognitive theory on self-regulation. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 248–287.
- Battin-Pearson, S., Abbott, R. D., Hill, K. G., Catalano, R. F., Hawkins, J. D., & Newcomb, M. D. (2000). Predictors of early high school dropout: A test of five theories. *Journal of Educational Psychology*, 92, 568–582.
- Bigelow, B. J., & Zhou, R. M. (2001). Relational scaffolding of school motivation: Development continuities in students' and parents' ratings of the importance of school goals. *The Journal of Genetic Psychology*, 162, 75–93.
- Deci, E. L. (1992). The relation of interest to the motivation of behavior: A self-determination theory perspective. In K. A. Renninger, S. Hidi, & A. Krapp (Eds.), *The role of interest in learning and development* (pp. 43–70). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum Press.

- Eccles, J. S., Adler, T. F., Futterman, R., Goff, S. B., Kaczala, C. M., Meece, J., & Midgely, C. (1983). Expectancies, values, and academic behaviors. In J. T. Spence (Ed.), *Achievements and achievement motives* (pp. 75–146). San Francisco: Freeman.
- Eccles, J. S., Wigfield, A., Midgley, C., Reuman, D., MacIver, D., & Feldlaufer, H. (1993). Negative effects of traditional middle schools on students' motivation. *The Elementary School Journal*, 93, 553–574.
- Green-Demers, I., & Pelletier, D. (2003). *Motivations, objectifs et perspectives future des eleves du secondaire– Region de l’Outaouais* [Motivation, goals, and future perspectives of high school students of the Outaouais area] (Vol. 1–14). Gatineau, Quebec, Canada: Université du Québec en Outaouais.
- Landy, F. J., & Becker, W. S. (1987). Motivation theory reconsidered. In L. L. Cummings & B. M. Straw (Eds.), *Research in organizational behavior* (Vol. 9, pp. 1–38). Greenwich, CT: JAI Press.
- Legault, L., Green-Demers, I., & Pelletier, D. (2006). Why Do High School Students Lack Motivation in the Classroom? Toward an Understanding of Academic Amotivation and the Role of Social Support. *Journal of Educational Psychology*, 98, 567–582.
- Murdock, T. B. (1999). The social context of risk status and motivation predictors of alienation in middle school. *Journal of Educational Psychology*, 91, 62–75.
- Patrick, B. C., Skinner, E. A., & Connell, J. P. (1993). What motivates children's behavior and emotion? Joint effects of perceived control and autonomy in the academic domain. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 781–791.
- Pelletier, L. G., Dion, S., Tucsion, K., & Green-Demers, I. (1999). Why do people fail to adopt environmental behaviors? Toward a taxonomy of environmental amotivation. *Journal of Basic and Applied Social Psychology*, 29, 2481–2504.
- Pintrich, P. R., & De Groot, E. V. (1990). Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Journal of Educational Psychology*, 82, 33–40.
- Ryan, R. M. (1995). Psychological needs and the facilitation of integrative processes. *Journal of Personality*, 63, 397–427.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (1999). Intrinsic and extrinsic motivation: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54–67.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68–78.
- Skinner, E. A., Wellborn, J. G., & Connell, J. P. (1990). What it takes to do well in school and whether I've got it: The role of perceived control in children's engagement and school achievement. *Journal of Educational Psychology*, 82, 22–32.

- Vallerand, R. J., Fortier, M. S., & Guay, F. (1997). Self-determination and persistence in a real-life setting: Toward a motivational model of high school dropout. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 1161–1176.
- Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R., Brière, N. M., Senecal, C., & Vallières, E. F. (1993). On the assessment of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education: Evidence on the concurrent and construct validity of the Academic Motivation Scale. *Educational and Psychological Measurement*, 53, 150–172.
- Wigfield, A. (1988). Children's attributions for success and failure: Effects of age and attentional focus. *Journal of Educational Psychology*, 80, 76–81.
- Wigfield, A., & Eccles, J. S. (1992). The development of achievement task values: A theoretical analysis. *Developmental Review*, 12, 265–310.
- Wigfield, A., & Eccles, J. S. (1994). Children's competence beliefs, achievement values, and general self-esteem: Change across elementary and middle school. *Journal of Early Adolescence*, 14, 107–138.